

LIBRIS

We know
books

Editor: *Vasile Burlui*

Redactor: *Ianuarie-Raul Iordăchiță*

Tehnoredactor: *Cristina Lucia Șutiu*

Coperta: *Cristina Lucia Șutiu*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VELISAR TEODOREANU, ȘTEFANA

Acasă / Ștefana Velisar Teodoreanu ; st. introd. de
George Gibescu. - Iași : Cartea Românească Educațional,
2024

ISBN 978-606-057-338-8

I. Gibescu, George (pref.)

821.135.1

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional
Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, 2024

www.librariacartearomaneasca.ro/ecredu.ro

www.ecredu.ro

Ștefana VELISAR TEODOREANU

Acasă

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

CUPRINS

Ștefana Velisar Teodoreanu și condiția literaturii feminine,
George Gibescu..... 5

ACASĂ..... 15

Pia adormise cu obrazul ascuns între brațele reze-mate de măsuța vagonului. Vântul intra pe geamul deschis și ridica pe creștetul feței câteva şuvițe subțiri de păr; oscilau molatic deasupra capului. Parcă obosise mâna care trăgea sforile vieții și lăsase făptura asta mică să stea grămadă aici.

Unchiul ei, Lazăr Bălteanu, o privea melancolic. Ce sprinten o încremenise somnul, ca în joacă, la marginea canapelei! Clipi din ochii obosiți și verifică în fugă prin buzunare prezența biletelor și a recipisei de bagaje. Era atât de distrat! Nici nu mai ținea minte dacă telegrafiasse acasă ziua sosirii. Era plictisit de drum. Nu-și găsea locul, deși ocupa cât spațiu putea: capul lăsat pe spate, brațele întinse ca pe după gâturile unor prieteni imaginari, picioarele vizavi. Hainele, prea largi pe contururile generoase, făceau multe cute. Totul era din larg, ca umplut cu aer, și un pic dezumflat în el. Sur și palid, cu ten de gumă roasă (fiind ciupit de vărsat) avea gura și ochii foarte mici, poate numai prin contrast, ca ai elefanților – cu care de altminteri semăna. Pufăia nervos în răstimpuri, simțind că-l prinde stenahoria.

Osiile își șlefuiau obsedant fuioarele strepezite. Trenul înainta către ținta lui ca scuturat de un răs tăcut, nesfârșit. Trecuse de mult ora sosirii. În sfârșit, se zăriră luminile Bucureștiului pâlپând în roate și dungi cu o veselie de bâlci.

Lascăr oftă și se ridică în picioare.

— Am ajuns? – izbucni glasul Piei.

Îi erau ochii încă plini de mirările somnului. Grei și întunecați, se trudeau să-și arcuiască pleoapele tivite cu gene neliniștite. Lascăr o ajută stângaci să-și îmbrace

haina, ținând-o mult prea sus. Pia lupta orbește să nimească mânecile, vorbind cu o nervozitate crescândă:

— Ce repede am ajuns! Să n-o pierdem pe Fira. E un tren așa de lung! N-o fi scăpat Bărnă? Poate nu știe Gello că aici e București? Să nu uităm: avem două geamantane, trei coșuri, o lădiță și...

— N-ai grijă, avem tot timpul, – o liniști, zâmbind, Lascăr.

Coborâra și se adunară după multă alergătură și zăpăceală, ca să rămână pe treptele peronului, în așteptarea sosirii problematice a trăsurilor. Trenul întârziase mult, din cauza inundațiilor din Moldova. Puținele trăsuri fuseseră luate de călătorii mai ageri.

— Nae! Nae! ... Aici suntem! – strigă Pia ca în codru, privind pentru prima oară pe Nae cu simpatie, ca pe un salvator.

I se puse un nod în gât. Atâtea lucruri se legau în amintire de Nae nesuferitul, și totuși făcând parte din traiul fericit care se curmase cu moartea Mămucăi, bunica Piei. Nu-l mai văzuse de atunci.

Nae se sculă în picioare, în mersul încetinit al trăsuri. Privi cu ifos din gulerul blăunii, nejustificată de sezonul cald încă. Scoase condescendent pălăria. Făcu un semn autoritar birjarului să oprească și-și luă ținuta de fecior abia când îl zări pe conu Lascăr cu ochii la constelațiile cerești. Auzind strigătul Piei, conul Lascăr, își coborî privirea către Nae.

— Cum m-ai lăsat să aștept, blestematele, când trebuia să fii aici de un ceas și mai bine, cât am întârziat noi? – vociferă conu Lascăr. Haina-i flutura, brațele deschiseseră paranteze largi și tot trupul mare îi era ca bântuit de un vânt puternic.

— Să trăiți, conașule! Să vedeți, m-am informat...

— Ce să văd? Miroși a basamac de la o poștă, ticălosule!

Am să-mi rup bățul pe spinarea ta, nu alta! – urmă platoniconu Lascăr, așezând-o pe Pia în trăsura și îndemnând birjarul amenințător cu bastonul. Stai! – porunci tot conu Lascăr, zvârlind lui Nae recipisa și o bancnotă. Rămâi și descurcă-te cu Fira, arnăutul, bagajele și tot. Înainte, birjar!

— Și Bărnă? – se rugă Pia.

Bărnă, auzindu-și numele, fără să aștepte alt consimțământ, se smulse din curea, trântind-o pe Fira peste bagajele adunate și sări la picioarele Piei, zguduind trăsura cu trupul lui masiv de Saint-Bernard sentimental. Pia își sprijini tălpile pe spinarea lui, ca de obicei, și se simți mai la adăpost în orașul adormit. Gello, profitând de răgaz, se sui fără grabă pe capră și rămase țeapăn, înalt, mândru, în fustanelă scrobită, încins cu arme și fireturi, gătit ca pentru un bal costumat.

— Ei poftim! Uitasem! Vreau, nu vreau, trebuie să paradez cu lumânarea asta de botez, – mormăi nemulțumit Lascăr Bălțeanu. Noroc că e noapte, se îmbună glasul.

Apoi fără tranziție, începu să fredoneze fals o arie din *Aida*.

Felinarele își întindeau gâtul lung, pe sărite, la dreapta și la stânga, trimițând veștile mai departe. Calea Victoriei îi primi tăcută, șerpuind lin până la colțul străzii, de unde se vedea casa străjuită de un felinar verzui.

Pia își țină răsufarea. Un val de dureroasă bucurie o înfrigură deodată. Simți cu mirare că o iubește ca pe o ființă vie. Îi erau dragi până și cusururile ei: prost aliniată, lată și strâmbă, îi ieșea un colț de aripă în trotuar; felinarul aproape lipit de unghiul casei; trebuia să-ți schimbi mersul când treceai pe acolo. Vedeai casa de departe. Nu te puteai înșela! Te aștepta ziua și noaptea. Îți ieșea înainte, sură, încăpătoare și bună ca o cloșcă bătrână. Mereu se vorbea de exproprierea ei, noroc că o tot scăpat prietenii familiei

la timp. Ar fi murit Mămuca de supărare! Murise Mămuca... bunica Piei mult iubită!

Inima începu să-i bată grăbit și tare, tare de tot. O dureau și umerii, ca și cum ar fi purtat un pieptar prea scurt și strimt, ca și cum ar fi crescut mare într-o clipă! Avu timp să vadă, cu nedumerire, câteva ferestre deschise la parter și odăile goale sau aproape goale...

— Pe unde intrăm? — protestă sugrumat Pia, văzând că trecuseră de prima poartă și că intrau în grădina mare, oprindu-se la ușa cu trepte, care duceau la etajul întâi.

— Tu ai să stai cu noi, sus. Ți-a pregătit odaia lui Moșu Titus. Jos s-au mutat Alecu, Olga și copiii, cum ți-am povestit la țară. Știi că o să ai cu cine te juca. Sunteți cam de-o vârstă, așa-i? Să vezi cât i-au crescut dumnealor în vacanța asta, nu ca tine, prichindico! — și Lascăr îi turti afectuos capul cu mâna lui grasă și moale.

— Eu... — îngână Pia.

Îi veni un gând ciudat, dar îl tăcu: „Eu am crescut cu oamenii mari, lângă Mămuca, bunica mea, nu ca ei, cu copiii”. Cum ar fi zis: „Am crescut la Paris, știu franțuzește”. Zise cu glas tare: Eu sunt mai mare. Am un an mai mult ca Nonel și o lună mai mult ca Andrei.

— Asta contează mult la voi? — se miră copilărește Moșu Lascăr. La vârsta noastră, o lună, un an nu există ca diferență.

Cum? Un an? O clasă? Toate anotimpurile la șir? Câte și mai câte încap în ele; nicio diferență? Exagerează Moșu Lascăr! Ori Pia nu cunoaște atât de bine limba oamenilor mari? Zise visător:

— Nu știu.

Pia stă cu spinarea lipită de tăblița patului mare și rece din odaia lui Moșu Titus. I s-a spriat somnul. Pe

ferestra deschisă se vede o creangă de salcâm, neagră, pe câmpul de stele. Seamănă cu un ciorchine de iepuri; da, numai urechi și lăbuțe tremurânde. Pe iepurele din creștet stă călare o lăcustă mare, care amenință casa cu un buzduhan zbârlit, plin de cuie. E semn rău. Ar fi bine să facă repede o cruce, dar orice mișcare ar stârni nu se știe bine ce în jurul ei, și atunci ar țipa așa de tare, așa de fioros, că s-ar trezi iar toată casa. Dacă ar chema numai, n-ar auzi nimeni. E singură în aripa asta a casei. Numai odăi goale împrejur și un coridor foarte lung, care duce spre iatacul lui Moșu Lascăr. Acest gând trecu ca o apă rece peste ea și o lipi și mai tare de pat.

Ce bine ar fi fost să-l fi lăsat pe Bârnă la ea în odaie! Totdeauna se amestecă un om mare în treburile ei și le schimbă rostul cel bun. Oamenii mari s-au întărit, ca niște pomi cu multe cercuri de miez; ei nu mai simt destul până la măduvă întâmplările de afară. Cel puțin unii dintre ei. Tan'Olga e desigur cea mai lipsită de înțelegere. Nu se împacă cu niciun animal. Crede că toți câinii sunt burduf de ouă de limbrici, purici, râie, turbă și tetanos. Despre pisici, la fel. De cai, nici să n-audă. De aceea nu-i pare deloc rău Piei de scandalul din noaptea asta. Nu se poate spune că întoarcerea lor trecuse neobservată, deși nu-i aștepta nimeni, ca și cum ar fi fost niște străini care ar fi greșit adresa. Cheia de la intrare rămăsese din greșeală la Nae, la gară. Acasă, nicio lumină nicăieri. Niciun bun sosit. Trebuie să bată mult la geamul bucătăresei, cam surdă, să le deschidă ușa.

Pia era așa de obosită, că nici nu mai așteptase bagajele. Se culcase în cămașa de zi. Adormise pe jumătate, când un răcnet scurt străbătu prin podele. Și încă unul, mai prelung. Se auziră trânteli, bufnituri, geamuri sparte. „Săriți, săriți, conașule!” alergături pe scări, uși trântite, glasuri de toate felurile, mare zarvă în tot rîndul de jos.

Bârnă mârâi și începu să latre rar, ca un clopot care ar vesti un incendiu. Pia murea de frică, băjbâind să aprindă lumânarea. Deodată, auzi bătăi la ușa ei și glasul Firei rugând-o să poștească îndată în sufragerie. Își puse la rezeală pardesiul și coborî scările, cu mâna încleștată pe zgarda lui Bârnă, care pufnea ca o locomotivă sub presiune.

În sufragerie o aștepta un spectacol neverosimil. Așa își închipuise Pia, din câte văzuse ea în revistele ilustrate, că trebuie să fie sfârșitul unui act de operă. Toți artiștii, încă înfierbântați de joc, tăcuți și solemni în scenă, așteptând aplauzele. Într-o clipă i se întipăriră în minte toate detaliile. Cel mai frapant era Gello: semi gol ca un zeu mitologic, drapat în fața de masă, pe care era țesută o scenă de vânătoare. Obrazul liniștit și mândru privea sever. Fesul zburase. În mâna dreaptă, lăsată de-a lungul coapsei, sticlea pistolul lui favorit. Picioarele erau goale. De altminteri, toți erau cu picioarele goale. Până și Tan'Olga, frumoasă ca o primadonă spaniolă, în halat lung alb, spumos de danteluțe, o eșarfă verde pe cap acoperind în parte o diademă neagră de bigudiuri încârligiate pe frunte. În mână ținea o lumânare aprinsă. Moșu Lascăr, mai modest, în cămașă de noapte, iar de la jumătatea gambelor în sus, trupul sever încheiat în redingota lui neagră. Sfeșnicul într-o mână, cealaltă maiestuos adusă la spate de-a curmezișul șalelor, ca la statuile oamenilor politici. Numai Nae era mai corect îmbrăcat, deși numai în ciorapi, fără cravată, gulerul sărit din nasture, părul atârând peste ochiul umflat și un nas de nerecunoscut. Sta pieziș în dosul lui conu Lascăr. Fira, Anica, Marița, ciufulite, strâmb încheiate, grămădite toate în planul din stânga, printre perdelele de catifea.

Scaune răsturnate în toate direcțiile. Ici-colo cioburi de sticlă. Fustanela lui Gello, cocoțată pe carnea capului

de cerb împăiat, încerca un pas aerian de balet, ca pentru o apoteoză. Peste tot plutea o aromă amăruie de coniac vechi. Tăcerea devenea amenințătoare.

Bârnă intră cel dinții în arenă, adulmecă pe fiecare actor în parte, apoi, liniștit, se strecură către oficiu, în speranța unor resturi binecuvântate de mâncare. Pia privea cu nesaț. Tan'Olga deschise dialogul, cu ton de judecător de instrucție. Își flutură mâneca largă către Pia.

– Spune-mi, te rog, unde dormea turcul la țară?

– Bună seara, Tan'Olga, – spuse Pia, venindu-și în fire, apropiindu-se sfios de mătușa ei.

– Bună seara, bună seara, – îi răspunse distrat, și urmă pe primul ton, accentuând puternic întrebarea: unde, te rog? Aș vrea să știu.

– La cancelarie, – replică nedumerită Pia.

Tensiunea creșu.

– Atunci, dragă Lascăr, nu mai rămâne decât să culcăm turcul la tine în birou! – spuse cu indignare coana Olga.

– Crezi că i-ar conveni? – vorbi conu Lascăr cu nasul încrețit de un început de umor.

– Păi dă, 'mnealui nu vrea nici în car, nici în teleguță, – se amestecă bucătăreasa Anica.

– Iasac grajd! Iasac bucătărie! Gello istem cavas, – rectifică impersonal Gello, uitându-se către Pia.

– Criminal! – mormăi Nae.

Gello îi aruncă numai o privire, fără să se clinească din prima atitudine, orice mișcare fiind riscantă pentru el, din cauza togii improvizate peste musculatura lui academică.

Sfeșnicul din mâna Tan'Olgăi bătea nerăbdător în aer un ritm războinic. Picurau mărgăritare de spermanțetă, puncte – puncte pe covor. Bârnă se întoarse dezamăgit din expediția lui în oficiu. Mersul său târăgănat, de canapea mutată din loc, îi dădu Piei o inspirație fericită.

— S-ar putea pune un divan în oficiu pentru Gello, — propuse ea.

— Foarte bună idee! — aprobă conu Lascăr, mulțumit să se sfârșească cu chestia asta. Hai, repede, Fira și Marița, pregătiți un pat, și gata!

— Noi? — protestară ele.

— Voi! porunci conu Lascăr. Și să nu mai aud o vorbă. Noapte bună, Olga dragă, scuzele mele, te rog. Sus, Pia! E timpul de dormit.

— Nu mă lăsați, conașule, mă omoară, — se văită Nae.

— Putem să împușcăm la tine. Tu vorbești supra Matei bey¹ și pus mâna pe Gello! — confirmă liniștit Gello.

— Te rog, Gello, să nu faci asta, — interveni Pia speriată.

— Bașca birgum², altă dată, — promise Gello cu bunăvoință.

— *C'est inouii! Si les domestiques et les enfants commandent dans cette maison, je n'ai plus qu'à me retirer³*, — spuse Tan'Olga, adânc jignită. Dar, în orice caz, nu dau voie să doarmă Bârnă în casă. E vorba de sănătatea băieților mei, — adăugă ea peremptoriu.

Conu Lascăr aprobă împăciuitor. Nimic de zis: trebuia salvată autoritatea cucoanei Olga în casă. Îi făcu semn Piei, cu un aer promițător, că are să-i explice totul sus.

În adevăr, partea întâi a povestirii nu era lipsită de interes și dezlega enigma acestei scene uluitoare. Ce se întâmplase?

¹ Domn (tc.).

² Bașca birgün (tc.): într-o altă zi (n.r.).

³ Nemaipomenit! Dacă servitorii și copiii domnesc în această casă, nu-mi rămâne decât să mă retrag; (fr.); (n.r.).

După retragerea noastră la catul de sus, Gello a întrebat pe Anica unde e odaia lui. I s-a răspuns scurt că nu e nicio odaie pentru el. E liber să doarmă în podul grajdului. Gello a refuzat categoric. Anica l-a lăsat să se descurce cum știe. El se vede că n-a îndrăznit să ne caute pe sus, să protesteze, că se făcuse târziu, și, învins de somn, a hotărât să se culce pe masa din sufragerie. Până să vină bagajele, și-a lepădat fustanela și celelalte incomode găтели scrobite și brodate, s-a lungit pe masă, a tras cuvertura mesei peste el și a adormit tun.

Nae s-a întors mult mai târziu, că n-a mai găsit trăsura și a trebuit să care pe roabă cu Fira și tregherii toate bagajele pe jos până acasă. Le-a grămădit în vestibul. Apoi, frânt de oboseală, furios și umilit că-l certasem la gară, a vrut probabil, spre consolare, să bea din coniacul meu cel vechi încuiat în bufet. Și-a scos ghetetele, a intrat tiptil în sufragerie, a dibuit bufetul, a aprins o lumânare, a meșterit broasca cum știe el, și când să toarne un pahar mai în dreptul luminii, zărește pe masă, întins cu mâinile pe piept, un mort — crede el. Aici se plasează primul țipăt. Gello, flegmatic cum e, deschide ochii, îl privește peste cap și așteaptă neclintit urmarea. Nae tot nu-l recunoaște și, îngrozit de privirea holbată, dă al doilea strigăt. Gello, foarte mirat, se întoarce pe burtă și îl întreabă dacă cumva a pus cineva otravă în sticlă și dacă Nae a băut din ea, că el n-a băgat de seamă ce-a făcut Nae. Nae, revenindu-și în fire, îl înșfacă pe Gello de umeri și-l trânteste jos de pe masă. Gello, atins în demnitatea lui, se năpustește ca un uragan, sparge un geam cu spinarea lui Nae, care se apără cum poate, scaunele servindu-i drept baricade. Nae, bătut măr, pierde capul, amenință cu poliția, blestemă pe Matei că l-a adus pe turc în țară. Atât îi trebuie! Gello își regăsește tot calmul, scoate un pistol din cingătoare (căci, deși gol, nu se despărțise de brâul cu tot arsenalul), își verifică trăgaciul și dă să tragă. Nae stinge lumânarea și urlă cu

disperare după ajutor, pitindu-se sub masă. Sărim cu toții, cobor și eu în sufragerie. Gello, fiind disciplinat într-un sens, îmi dă raportul, când apare Olga! Luptătorii își dreg ținuta cât mai cuviincios posibil și continuă depozitiile. Olga, fără să asculte mult, trage concluzii pripite, după mutra nenorocitului de Nae, și vrând să-l mateze¹ complet pe Gello, îi poruncește să tacă și să se culce imediat la grajd. Aici începe încurcătura: Gello, susceptibil la culme, răspunde respectuos, cu mâna pe inimă, că dacă l-ar fi rugat Hanum *efendi*² ar fi dormit la grajd, deși nu e niciun cal al stăpânului său acolo, fiindcă dacă era, el putea să doarmă lângă cal și arme, după codul cavașilor³. Dar poruncă, el nu poate primi decât de la Matei *bey* și *cîz*⁴ Pia, el alt stăpân n-are, el este un cavas cinstit, mai bine își trage el singur un glonț în inimă decât să intre la alt stăpân, în fine, tot ce știi și tu despre codul său de onoare. Îți închipui capul Olgăi! De aceea m-am gândit să te chem jos, să scurtăm discuția. Ai fost un as de diplomație. Ai găsit instinctiv soluția. Gello va trăi pe granița dintre casa mare și dependențe. O scenă mai ridicolă ca asta cred că nu s-a pomenit! Acum, repede la culcare! încheie Moșu Lascăr.

Pia, recapitulându-și toată povestea, abia acum se puse pe un răs nebunesc, un răs binecuvântat, în care se topi toată frica. Și aproape în aceeași clipă, sări ușurel în prăpastia de puf a somnului, cum știi numai copiii să nimerască.

¹ Mata, matez verb: 1. A face mat, a înlătura luciul la pânzeturi sau la fire de mătase artificială. (MDN '00); 2. A etanșa îmbinarea dintre două foi de tablă groasă. (MDN '00); sinonime: ștemui; 3. A introduce mortar în rosturi prin batere. (MDN '00). (n.r.).

² Maestru (tc.); (n.r.).

³ Cavas, cavași, s.m.: Agent de poliție. (DEX '09; DEX '98; DLRLC); sinonime: jandarm polițist. (n.r.)

⁴ Kız (tc.): fată, domnișoară. (n.r.).

Andrei și Nonel cântă voioși „Pia-Pichi-Pichi-Pic, Pia-Pichi-Pia”, pe aria *Lingura și strachina, ciorba este gata*, ușa servindu-le drept tobă.

– Descuie, Pia. E târziu. Cât ai să dormi? – strigă Nonel, uitându-se prin gaura cheii.

Cheia e în ușa. Nu se vede nimic; un opt zdrențaros, un covrigel calic de lumină gătuie tot câmpul vizual. Stau amândoi nedumeriți în coridor.

Pia, ne mai auzind nimic, se scoală tiptil, trage paradesiul pe ea și ascultă cu urechea pe ușa. O doare capul. N-a dormit destul. N-are nicio poftă să înceapă ziua. Verii ei? Gândul că are să stea mereu cu ei n-o încântă peste măsură. E încă noapte în ea. Ar mai dormi, sau ar plânge cu capul pe ușa asta tare. Poate s-a îmbolnăvit? Întoarce încet, fără zgomot, cheia în broască. Ușa se deschide brusc, ca o capcană, și o ascunde pe Pia.

– Unde-i? Cine a deschis? Cum s-a ascuns? Când? De ce? – năvăli Nonel în odaie, învârtindu-se ca un titirez, dând cu ochii de Pia abia la sfârșitul șirului de întrebări.

– Nu te-ai schimbat, Nonel von Ce-Cine-Cum-De ce-Când, – constată Pia fără chef, împingând cu piciorul ușa.

– Dar tu? Te-ai făcut mică, mică, o cocuță care se joacă „cucu-bau” după ușa, – spuse cu veselie Nonel, ploconindu-se exagerat, ca înaintea unui copil mic.

Pia nu se clinti, nici descreți. Era foarte rău dispusă. Nu-i plăcea să fie luată în răs. Îi considera foarte copii pe verii ei față de ea. Ar fi vrut să găsească un răspuns tăios, să le dea peste nas. Trebuia de la început să le intre în cap că n-au dreptul să năvălească oricând la ea, că trebuie s-o lase în pace să facă ce vrea. Tăcea, surâzând enigmatic, neștiind ce să le spună odată pentru totdeauna.

Nonel, intimidat de atitudinea ei, se uită în oglinda mare, cu totul nepotrivită într-o odaie de culcare; deschidea o poartă fastuos încadrată cu aur pe o odaie mai adâncă, alta parcă, misterioasă.

– Văd că-mi mijesc o pereche de ochelari în fundul pantalonilor. Obraznicul de Nae pretinde că pantalonii mei sunt barometrul financiar al familiei! – spuse Nonel uitându-se peste umăr. Să te aștepți în curând să mă admiri în uniformă nouă de liceu, – mai încercă el vorba cu ea.

– Tu nu spui nimic? – se întoarse Pia către Andrei cu ton bufnos, vrând să pară ironică.

– Eu? Ba da. Bine ai venit la noi, Pia, – spuse stângaci Andrei.

Vorbele lui blânde o lovira în inimă pe Pia. „La noi?” Cum venea asta? Acasă era musafir? Îi dădură lacrimile. Se trase mai în umbră. Lumina cădea pe oglindă. Ce mari și frumoși erau Andrei și Nonel văzuți dincolo, în oglindă! Subțirei în tricourile întunecate, cu fețe luminoase, păr castaniu aurit, felul lor sprinten de a sta, ca zugrăviți într-o poveste. De altminteri, totul era mai frumos în oglindă. Salcâmul îngălbenit de la fereastră părea îmbrăcat în clopoței de aur. Odaia, din cauza tapetului închis, se adâncea ca cioplită într-o stâncă. Acolo se vedea și ea în pardesiul cenușiu, desculță, cu părul vâlvoi, ca pusă la colț.

– E oglinda noastră. Aici nu avem odăi de primire. Mama n-a vrut s-o suie și pe asta în pod. I-a fost frică să n-o spargă. Știi ce superstițioasă e, – explică Andrei crezând că Pia se miră s-o găsească aici și că de aceea nu-și poate lua ochii de la ea.

– Nici n-ar fi încăput pe ușa podului, – adăugă cu ifos Nonel.

– Da, – răspunse Pia încet, privindu-se tot dincolo, ca pe o altă ființă.

– Ce drăguță ești, Pia, speriată lângă ușă, ca Cendrillon

când se întoarce acasă de la bal. Tu ți-ai pierdut amândoi condurii, – glumi Andrei prietenos, privindu-i picioarele goale.

Pia se îmbujoră toată și-i zâmbi din oglindă fără să știe.

– Eu i-am găsit pantofiorii de sticlă! – proclamă Nonel ridicând deasupra capului papucii groși de pâslă ai lui Moșu Titus, găsiți în măsuta de noapte.

Râsul izbucni pe trei glasuri, și astfel se sparse gheața dintre ei. Vorbeau toți trei odată, reușind totuși să se descurce, cum își găsesc unii oameni dezordonati însemnările trebuincioase răvășind hârtiile prin sertarele ticsite.

Între timp, intră Gello cu tablaua cu cafea cu lapte. Se învârti ca o balerină și, negăsind loc mai potrivit, o așeză pe pervazul ferestrei. Lăsă mâna dreaptă spre podele, o duse la inimă, buze și frunte, plecându-se înaintea Piei; apoi ieși. Pia îi mulțumi din cap, flatată și intrigată totodată. Nu se aștepta la atâta cinste: s-o servească Gello! El făcea numai cafele negre. S-o aducă pe asta cu lapte! Trebuie să fi fost la mijloc un motiv necunoscut. Poate voia. Gello să-i mulțumească pentru intervenția ei din noaptea trecută?

– E superb aghiotantul tău! L-a făcut piftie pe Nae. L-a pus cu botul pe labe. Umblă oblojit cu oțet. Nae caută să facă alianță cu noi acum. Dar noi întâi am vrut să te vedem, să știm cum stăm cu tine. Nae e îngrozitor: mincinos, pârător, hoț, ne pune bețe-n roate la toate.

– Așa a fost totdeauna, – confirmă fără patimă Pia.

– De ce nu-l dă afară? Al cui e în definitiv? – întrebă Nonel.

– Cred că a rămas lui Moșu Lascăr. Dar să știți că viața lui Nae atârână într-o ață; s-ar putea să-l omoare Gello, – șopti dramatic Pia.

– Cum? De ce? Aici? Unde? Când? E oribil. Nu se poate, – se îngrozi Nonel.